

Porady logopedy....

Drodzy rodzice!

Wszyscy z niecierpliwością czekacie na pierwsze słowa swojego dziecka. Chcecie, aby wasza pociecha szybko i poprawnie przyswajała sobie artykulację poszczególnych głosek, poprawnie budowała zdania, bez przeszkód komunikowała się z najbliższym otoczeniem.

Rozwój mowy zależy od wielu czynników. Jednym z nich jest prawidłowo funkcjonujący zmysł słuchu. Proponuję teraz, abyśmy wspólnie prześledzili rolę zmysłu słuchu w rozwoju mowy dziecka.

Rozwój funkcji słuchowej trwa od chwili poczęcia. Od 4 miesiąca ciąży silne dźwięki budzą płód ze snu. W tym okresie płód odbiera takie elementy mowy jak melodia, akcent, rytm, natężenie na drodze pozaakustycznej. Słyszy także i rozpoznaje głos matki. Dźwięki docierające do płodu są bodźcem do ćwiczeń w różnicowaniu ich wartości i cech fizycznych. W momencie urodzenia zmysł słuchu noworodka jest całkowicie gotowy do pracy.

Pierwszymi formą komunikacji dziecka z otaczającym go światem jest krzyk.

Dziecko krzykiem domaga się zaspokajania swoich potrzeb. Około 2-3 miesiąca życia rozpoczyna się okres głużenia. Dziecko wydaje różne dźwięki, ale bez autokontroli słuchowej. Głużą także dzieci głuche.

Około 6 miesiąca życia następuje etap gaworzenia. Jest to zamierzone powtarzanie dźwięków. Dziecko zaczyna się przysłuchiwać, jak coś brzmi i naśladuje dźwięki mowy.

Etap gaworzenia jest możliwy dzięki sprawnemu zmysłowi słuchu.

Prawidłowy rozwój reakcji słuchowych w tym okresie i dalszym:

- Dziecko w wieku 4 miesięcy powinno poruszać się lub budzić ze spokojnego snu reagując na głośny hałas.
- Dziecko powinno reagować zwiększoną ruchliwością na takie bodźce dźwiękowe jak: nagły hałas, szczekanie psa, brzęk rozbijanego talerza.

Dziecko w wieku 7 miesięcy powinno:

- Reagować na swoje imię lub inny dźwięk zwracając uwagę w kierunku źródła dźwięku.

Dziecko w wieku dziesięciu 10 m. powinno:

- odnajdywać bezpośrednio źródło dźwięku , jeśli głos dobiega z boku lub odwracać głowę jeśli dźwięk dobiega z tyłu.

Od 12 – 18 miesięcy dziecko powinno:

- Mówić proste wyrazy : mama, tata,
- Reagować na swoje imię gdy się je woła,
- Reagować na proste polecenia i pytania (np. chodź.... , czy chcesz więcej?)

Jeśli niemowlę między 6 i 12 miesiącem życia nie odwraca się w kierunku znanych mu dźwięków grzechotki lub głosu matki o średniej głośności to można podejrzewać uszkodzenie słuchu. Do orientacyjnego badania słuchu niemowlę musi być w wieku między 8 i 12 miesiącem życia zdrowe, wyspane, najedzone. Niemowlę siedzi na kolanach u matki. Osoba badająca słuch porusza po kilka razy grzechotką , potem uderza łyżeczką o kubeczek , w trzeciej kolejności szeleści gniecioną bibułą. Dźwięki te wytwarza oddzielnie po kolei po obu stronach głowy w odległości około 30 cm. od lewego , a potem prawego ucha tak, aby dziecko nie widziało źródła dźwięku. Słuch prawidłowy stwierdza się u

dziecka , które poszukuje wzrokiem źródła dźwięku, zwracając się ku niemu głową.

Dziecko, które wykazuje reakcje niestałe, tylko jednostronne lub w ogóle nie wykazuje żadnych reakcji powinno być przebadane przez otolaryngologa.

W wieku od 18 –24 miesięcy dziecko powinno:

- Pokazywać na polecenie (bez patrzenia na twarz osoby mówiącej) przynajmniej jedną część ciała.
- Wymawiać co najmniej 20 słów.
- Nazywać coś chcąc dostać np. mleko , ciastko.
- Podać zabawkę na polecenie: „daj mi...” bez patrzenia na twarz osoby mówiącej.

Od dwóch do czterech lat dziecko powinno:

- Wskazywać na obrazku, gdy zadaje się pytanie: „gdzie jest ..lala ?, kot?”
- Mówić krótkimi zdaniami,
- Zwracać uwagę na większość dźwięków,
- Słuchać telewizji lub radia na tym samym poziomie głośności co inni członkowie rodziny
- Słyszeć, jeśli jest wołane po imieniu z drugiego pokoju.

Jeśli dziecko nie wykazuje pożądanych reakcji, to możemy mieć podejrzenia, że dziecko ma uszkodzony słuch. Wtedy należy przeprowadzić badanie słuchu i oczywiście udać się na konsultację do logopedy. Logopeda pomoże zdiagnozować przyczynę opóźnionego rozwoju mowy.

Opracowała logopeda mgr Elżbieta Pawlak.